

Als catalans no ens fa res que l'Estatut es comenci a discutir en divendres. No som supersticiosos. El que reclamem és equitat i justícia.

L'Estatut al Parlament

Avui divendres, si els càlculs e les prediccions polítiques no fallen, es llegirà a les Corts Constituents, l'Estatut de Catalunya. Aquest fet que l'esperit centralista, coercitiu i dominador de les dretes espanyoles troben tan insòlit, és el fruit de la col·laboració revolucionària catalana per l'adveniment del nou règim. Cercar en les anècdotes anteriors a la caiguda de la monarquia per a veure si el Pacte de Sant Sebastià té o no té validesa per a que l'Estatut sigui una ponència del govern, és acceptar el nou règim sense tenir en compte els compromisos contrets pels homes que el portaren, i voler que la República sigui una continuació més o menys liberal dels prejudicis unitaris de la monarquia.

Tots els enemics i adversaris de l'Estatut no retreuen més que la merma que significa per la sobirania de l'Estatut la concessió d'autonomies regionals. Com si la sobirania de l'Estatut monàrquic no hagués caigut en el pitjor dels descredits i de les vergonyes nacionals que foren l'aprobí de tots els ciutadans. Per a salvar la sobirania de l'Estatut republicà, no s'ha de fer més que concedir allò que, per manteniment del govern i per voluntat del poble fou plebiscitat, ço és, l'Estatut. Si els enemics de Catalunya volent continuar la tradició borbònica, creuen que el títol de la unitat sotà el control directe de la regió primogènita que és avui Castella, pot ésser encara permanent en el temps d'una República democràtica, s'equivoquen il·luminosament. Els danys que avui es poden inferir a l'Estatut, hauran d'ésser guarits a la llarga pels propis homes que s'oposen a la seva total i ràpida aprovació.

Un home tan preclar i vident

com Pi i Margall, no féu més que avançar-se als instants que avui viurà el Parlament espanyol. Es negava el sistema federal per a posar fi a la desvinculació peninsular, derivada del mosaic que representen els pobles hispànics, i a la llarga haurà d'ésser aquest sistema el que imperarà sota els auspicis de la República. Pi i Margall fou titllat de foll en demanar l'autonomia de Cuba i Filipines, i va ésser la independència el que es tingue de concedir al que, emfàticament, s'anomenava la perla antillana. El desig de la unitat territorial peninsular quedà mort en no poder incorporar Portugal a la dominació castellana. I veieu com, la perifèria es separa del centre per una mena de fatalitat històrica que els segles no poden esborrar. L'Estatut de Catalunya, el probable Estatut dels bascos, són proves evidents d'un símptoma que ha tingut un període llarguíssim d'incubació, però que es clararà perquè l'homogeneïtat política en pobles de raça i de llengua diversos, es troba avui arreu del món en la més franca decadència.

Al Parlament espanyol, igual que al temps de Pi i Margall, amb variants notablement sensibles, però, s'aixecaran veus irades i gestos abusius en contra l'Estatut, com quan llavors es parlava d'autonomia. Però l'Estatut haurà de tenir finalment una justa reparació, perquè és un interès revolucionari de la República, (que algú creu que no ha de canviar res sota la seva efígie) i perquè és la voluntat unànime dels catalans que esperen trobar un acte de concòrdia i un diàleg concentrat d'efusives benevolències amb la resta d'Espanya amb el lligam estatutari que avui deu començar a teixir-se.

La reorganització del Partit Federal

La pròxima assemblea del Partit Federal tindrà, per a la política catalana, una excepcional importància. La iniciativa dels republicans federals sabadellencs de reorganitzar el seu partit, mereix una sèria lloança, perquè serà la contribució d'una gran força esquerrana a l'acte de posar en joc tots els elements polítics de Catalunya, quan arribi l'hora d'implantar l'Estatut.

El Partit Federal, desentenant-se de les coaccions demagògiques i posant tot el seu interès a revestir d'actualitat les normes doctrinàries del seu programa, contribueix d'una manera positiva a aixecar el nivell polític de Catalunya. És natural que l'Estatut vulgui ésser superat en allò que, en l'ordre de les qualitats constitucionals, no satisfaci obertament als que venen l'Estatut com un tirà i no com el regulador de les diverses tendències i matisos dels pobles hispànics, els quals,

temps a venir, hauran de constituir tot junts la federació ibèrica. L'Estatut de Catalunya i els que li faran costat, no són sinó estímuls per a arribar a aquesta gran conseqüència que no fou el somni de Pi i Margall, ni una doctrina utòpica de visionari de grans ambicions, sinó la vidència d'una realitat que les exigències polítiques de les regions farà factible.

Fan bé, doncs, els federals sabadellencs en preocupar-se no sols del futur del seu Partit, sinó de les contingències que portarà l'autonomia catalana. Si tenim en compte que l'Estatut possiblement sofrirà una merma en les atribucions que li són conferides per voluntat del poble serà una raó més per a fomentar la sobirania de les regions sense la qual perderien el veritable caràcter autònom. Una autonomia administrativa o simplement delegada, no pot satisfer a

ningú. Per això el Programa del Partit Federal és prou ampli per a que quedin subsanades totes les dificultats que s'oposen a la veritable consecució autònoma de les regions, sense que l'Estatut—i aci pot dir-se sense que la regió predominant, que és Castella—detenti tot el que a la regió catalana li sigui peculiar, característic i personal.

Esperem que en la pròxima assemblea el Partit Federal de Catalunya quedarà totalment reorganitzat i envigorit. A ell hi entraran, sens dubte, tots els elements dispersos del federalisme català, avui sense circulació per una tasca de conjunt.

Llorens ARTIGAS.

LA LITERATURA

Jocs Florals de Barcelona

El veredicté del Consistori dels Jocs Florals de Barcelona (any MCMXXXII), és com segueix:

Premis ordinariis:

Flor natural.—Número 201.—
"Figures de camí".

Primer accésit.—Número 119.—
"Visions del meu camí. Lema: "Rura cano".

Segon accésit.—Número 157.—
"Torrent saltador." Lema: "Argent fos".

Tercer accésit.—Número 174.—
"Gotes de sol". Lema: "Epigrames".

Englantina d'or.—No s'adjudica.

Viola d'or i argent.—Número 152.—
"La pau dels silencis". Lema: "Veu de cristall".

Primer accésit.—Número 167.—
"Processó rural". Lema: "Fris".

Segon accésit.—Número 251.—
"Camins enllà". Lema: "Shall compare thee a semmer's day? (Shakespeare)".

Premis extraordinariis:

Copa artística.—No s'adjudica.

Premi Dolors Monserdà.—No s'Font.—Joan M. Guasch.

Premi Concepció Rabell.—Nar-Font.—Joan M. Guasch.

Premi Concepció Rabell.—Nar-racions.—Alexandre Font.

Barcelona, 1 de maig de 1932.

Els mantenedors: Ferran Agulló, president; Lluís Via; Carles Soldévila, Francesc de Paula Maspons i Anglèsell, Víctor Rahoia, Enric Diez Canedo, M. Teresa Vernet, secretari.

La festa se celebrarà diumenge vinent, a dos quarts de quatre de la tarda, al Palau de la Música Catalana.

L'OPI DE L'INTEGRISME

El Castell dels Tres Dragons

No podria identificar els dragons i, en veritat, no sé si hi ha tals dragons, ni si els dragons són tres. Però m'han mostra el castell. Edificat sobre les muralles romanes, refet en les èpoques romànica, gòtica i neoclàssica, és avui una fortalesa integrista i l'esperit dels dragons suposats no té res de romà. I no sé ben bé per què, però m'ho figuro, en diuen, ara de poc, el "Castell dels Tres Dragons".

Aquesta fortalesa depèn del senyoriu tarraconense, i des del turó més alt de la ciutat vella de Barcelona mira amb recel el promontori on hi ha encimbellada la Seu de Tarragona.

Es l'integrisme contra el vaticanisme, una forma de romanisme contra una altra forma de romanisme, el feix del lictor que es sent més fort que la creu, lluita vella en les joves repúbliques.

L'integrisme és la ineficàcia disfressada, o millor dit revestida, de "santa intransigència". Com Israel, creu en un messias, en un messias que sigui rei i poderós.

El seu cos de doctrina el resumeix la teoria del "golpe", aspiració vella con l'integrisme espanyol. La teoria del "golpe" és una concepció catastròfica de la política. S'assembla molt amb la de comunisme que aspira a treure partit d'un daltabaix i espera l'hora del triomf en el camp d'una guerra civil.

La història demostrarà que la fe integrista dura tant, o ni més ni menys, que l'esperança. Hi ha fe, anant llarg, per cinquanta anys. Malaguanyat tresor de fe! Malaguanyats cinquanta anys!

Recentment un diplomàtic de la Santa Seu, que ha residit a Mèxic, deia a un polític espanyol que els eclesiàstics mexicans han tingut la virtut d'esperar durant prop de mig segle una revolució conservadora que restablís llurs privilegis. Al cap dels cinquanta anys, en lloc d'arribar l'hora del "golpe", va pujar al Poder un home que es diu Plutarco Eliás Calles. Malaguanyats cinquanta anys d'espera anguniosa!

Entretant, mentre l'Església mexicana esperava el "golpe" i vivia en ple mite de l'integrisme, no es feia res positiu. El pretext d'una revolució messiànica era magnífic per no fer res.

L'Església mexicana deu al president Calles l'extermi del mite de l'integrisme. L'obra va costar sang, màrtirs i tot, però després de la desintoxicació de l'opi de l'integrisme va venir el deixoniment. I ara ja no es compta amb l'integrisme i tot es construeix sobre fonaments nous.

A França, al cap de setanta anys de República, l'integrisme fou condemnat per l'Església. Aci no serà condemnat perquè, afortunadament, no té tan gruix doctrinal.

No obstant, Roma vigila l'integrisme espanyol. I no es deixarà

enlluernar per auto-homenatges, ni pels agraits al fons de rèptils, ni per la broma d'uns miracles que vénen seguits per la mort súbita. Roma vella i posseeix els plans de les fortaleses integristes. Entretant ronden uns forasters misteriosos, uns espies, o més ben dit, uns observadors del Vaticà, que no visiten els castells ni les sagristies. I és que hi ha certs contactes, aci potser inconscients, entre l'Acció Francesa i certs accionistes espanyols.

I els observadors constaten que entretant l'opi de l'integrisme no fa ni deixa fer, i que després de tants anys d'actuació de la política anti-integrista dels Gasparri i Pàcellis, a Barcelona encara és l'hora que hi han d'entendre res.

Els observadors també han pogut adonar-se que, sota el pretext d'una "unitat catòlica", són combatuts, tant com mai, els sentiments dels catalans en la qüestió de l'idioma. Roma voldria rectificar sense fer gens de soroll l'error comès en els temps de la dictadura. Però l'integrisme és tan poc diplomàtic!

Entretant, mentre al Castell dels Tres Dragons preparen activament un autohomenatge, un grup de catòlics que creu més en l'acció apòstòlica que en la resistència integrista s'ha d'accontentar mostrant amb ironia el Castell dels Tres Dragons.

I així estan les coses. Em sembla que m'he explicat i que ens hem entès.

Manuel BRUNET,
(De "Mirador").

La Plàstica

Exposició col·lectiva

Diumenge pròxim, a dos quarts de 12 matí, els "Amics de les Arts" de Terrassa, obriran una important exposició a l'Acadèmia de Belles Arts.

Extracta d'un important conjunt d'obres en el que s'agermanen la qualitat i la quantitat, essent de preveure que els artistes de la ciutat germana obtindran aci un remarcable èxit.

L'A. de B. A. ens demana que convidem, tots els qui estimen aquestes manifestacions, a l'acte del vernissatge, el qual, altrament, suposem que serà lluit a tot ser-ho.